A°. 1843. No. 150.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dingsdag, Woensdag, Donderdag en Zaturdag, is f 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 1 AUGUSTUS.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Ministeriële resolutiën.

[illegible] zucht der navolging is in dit land zeer groot, doch ongelukkig werkt zij bijna daar alleen, waar het gebreken geldt; het goede wekt in veel mindere mate onze belangstelling. Zoo zuchten wij, bij het bestuur onzer openbare aangelegenheden, nog altijd onder de gevolgen onzer kortstondige vereeniging met Frankrijk: met hardnekkigheid blijven wij al de verkeerdheden van een stelsel aankleven, dat nergens zelfwerkzaamheid duldde, dan bij het hoofd van den staat; dat valschelijk in de vernietiging van de levenskracht der deelen vermeerdering van kracht voor het geheel onderstelde.

Wij namen dit stelsel over, ontwikkelden het nog verder en bleven het uitbreiden, ook, toen een meer [illegible] ingevoerd werd.

[illegible] volgden wij op gelijke wijs de uitgebreide werkzaamheid na, die dat bestuur bezielde, hetwelk voor niets, hoe moeijelijk ook, terugdeinsde, maar, in het besef zijner bekwaamheden, het grootste wist te regelen, zonder het kleinste daarbij uit het oog te verliezen; dat, in korte maanden, in de overwonnen landen instellingen, aan deze geheel vreemd, op vasten voet wist te brengen en regelmatig doen werken?

Tot die Fransche verkeerdheden en misbruiken behoort ook het stelsel van ministeriële resolutiën, dat bij het departement van financiën op zoo uitgebreide schaal wordt gevolgd, dat de verzameling daarvan verscheidene boekdeelen vult.

Bij die resolutiën worden verschillende punten, in de belasting-wetten voorkomende, uitgebreid of beperkt, naarmate dit den minister noodig toeschijnt. Die ministeriële resolutiën schrijven somtijds de vervulling van formaliteiten voor, van welke de wet zwijgt; somtijds zelfs bevelen zij er, die met de wet in strijd zijn. Het ongerijmdste van dit [illegible], dat men formaliteiten voorschrijft, [illegible] ter algemeener kennis te brengen, waarschijnlijk, dewijl men begrijpt, dat de verpligting om ze op te volgen ten eenemale ontbreekt.

Niemand zal het wraken, dat de ministers, inzonderheid die van financiën, ter bevordering van orde en volledigheid, aan hunne ondergeschikte ambtenaren regels stellen, door deze op te volgen, wanneer het hunne onderlinge betrekking betreft. Doch een misbruik van gezag is het, wanneer de minister zich in de plaats des wetgevers dringt, wanneer hij vormen voorschrijft, welke de wet niet erkent, of welke met haar strijden.

Men zegt, dat de minister de wet verklaart, bij duistere bepalingen den waren zin daarvan aan zijne onderhoorigen mededeelt. Doch *eius est interpretari, cuius est condere.* Zulk eene uitlegging is geene daad enkel van uitvoering, maar het is het werk des wetgevers. De meening des ministers heeft hier geene meerdere kracht dan die van elken anderen individu. Bij meer dan eene gelegenheid is het daarom ook geschied, dat de regterlijke magt voor nietig verklaard heeft, wat ingevolge ministeriële resolutiën geschied was en de wet tegen deze inkruipsels in bescherming genomen heeft.

Den minister belemmeren in zijn bestuur zijne eigene resolutiën. De zuivere kennis der wet is verloren gegaan, sedert men haar onder stapels van resolutiën begraven heeft, welke dikwerf onderling elkander beoorlogen en vernietigen. Weinigen der ambtenaren van financiën hebben den draad van dezen doolhof. Aan den minister moeten zeer velen onbekend zijn, daar zij wel op zijnen naam, doch niet altijd door hem zelven genomen en geteekend worden. En zoo matigt zich een ondergeschikt ambtenaar de magt aan, welke alleen den wetgever kan toekomen.

Wat aanleiding tot dit misbruik heeft kunnen geven, is niet twijfelachtig. Men nam het van Frankrijk over. Even als daar, zag men ook hier er verstoring van alle eenheid in, wanneer men niet alle mogelijke ambtenaren tot werktuigen van het algemeen bestuur maakte, hun alle eigen onderzoek en oordeel ontzegde en hun beval, dat van anderen in ieder geval te vragen en blindelings op te volgen.

Eene andere hoofdreden ligt in de zorgelooze wijs, met welke bij ons de wets-ontwerpen behandeld worden. De algemeene belastingswet en de bijzondere zijn zoo wild en slordig gesteld, dat haar te ontduiken de gemakkelijkste zaak ter wereld is voor hem, welke zich daarop toelegt. Ten einde nu deze ontduikingen en de daardoor veroorzaakte verminderde opbrengst te voorkomen, hebben de ministers van financiën de leemten der wet trachten aan te vullen, aan de nadeelige gevolgen harer gebrekkigheid trachten te gemoet te komen. Doch zij traden daarbij op een terrein, hetwelk hun ontzegd is. Zij deden wat zij niet vermogten te doen. In plaats van, door de ondervinding geleerd, geheel nieuwe wetten voor te stellen, verkozen zij door hunne resolutiën de wet in de schaduw te zetten. Het middel bleek even doelloos als onwettig. Hoe lang zal men er bij volharden?

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Triest, 19 *juli*. Met de stoomboot *Mahmudin* hebben wij heden brieven en dagbladen uit het Oosten ontvangen, wier dagteekening uit Damaskus tot den 26sten en uit Beyruth tot 30 juni gaat. In het Syrische gebergte ging het nog altijd zeer onrustig toe, de bergvolken weigerden overal de belastingen, zoodat de pacha tot geweld van wapenen zijne toevlugt moest nemen. Verscheidene kleine gevechten waren voorgevallen, waarin van beide zijden dooden bleven. De Drusen waren bovendien onderling in twist. — In Damascus was eene karavaan van 2039 kameelen uit Bagdad aangekomen. Daar de laatste door de Arabieren was uitgeplunderd, zoo had deze een' grooten omweg over Mesopotamië gemaakt. Niettemin hadden de Beduinen 70 kameelen weggenomen.

— Uit Teheran wordt gemeld, dat de Khan van Boechara Khiwa heeft ingenomen, na den beheerscher dezer stad verdreven te hebben.

— De bekende *Camron*, Schach van Herat, is gestorven. Zijn vizier heeft Herat onder Perzische bescherming gesteld.

— Den 1sten juli werd te *Stefanopolis*, op het eiland Samos, voor de eerste maal, volgens de nieuwe organisatie der geregtshoven, de jury geopend. Uit alle deelen des eilands was de bevolking toegestroomd om de handeling bij te wonen. Twee personen stonden teregt, beschuldigd van opzettelijken moord aan een' ambtenaar gepleegd. De debatten werden zeer welvoegelijk en met oordeel gevoerd. Na twee uren beraad spraken de gezworenen het schuldig uit. De geheele handeling maakte den diepsten indruk op het volk, dat zwijgende de zaal verliet. (*Köln. Zeit.*)

DUITSCHLAND.

Hamburg, 25 *juli*. Sedert gisteren namiddag loopen hier verwarde geruchten wegens onlusten, welke in Lubeck zouden zijn uitgebroken. Wij verwachten nadere tijdingen omtrent de gesteldheid der zaken. [illegible]

Van den Rijn, 26 *juli*. De aangelegenheid, betreffende een handelsverdrag tusschen het tolverbond en Noord-Amerika, is, gelijk men weet, nog niet rijp. De onderhandelingen deswege zijn tot het volgend tolcongres uitgesteld. Men kan dus vooreerst nog slechts vermoedens over den mogelijken uitslag mededeelen. Zooveel kan, echter, verzekerd worden, dat de Amerikaansche regering aanzienlijke concessiën voor de Duitsche industrie heeft aangeboden. Daarentegen verlangt zij eene niet onaanzienlijke vermindering van het inkomend regt op den tabak, welke in Berlijn zwarigheid vindt, wegens het nadeel, dat voor de bondskas hieruit zou voortvloeijen. De reis van den heer *von Rönne* is aan dit verdrag niet vreemd, daar deze diplomaat in last heeft, met de Zuid-Duitsche hoven over de handelsbetrekkingen tusschen het tolverbond en de Noord-Amerikaansche staten te handelen, en hun de ondervinding mede te deelen, welke hij door jarenlange eigen aanschouwing verkregen heeft. (*Mannh. Z.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 25 *juli*. De uit alle provinciën even gunstig luidende berigten over eene buitengewoon zegenende oogst, welke te wachten staat, hebben de prijzen van alle graansoorten, zoowel hier in de hoofdstad als op alle marktplaatsen des rijks, [illegible] daar de bezitters van voorraad zich [illegible] aan den man te brengen.

Tijdingen uit St. Petersburg laten geen twijfel over, dat de handelwijze, door den baron *Liener* bij gelegenheid der servische vorstenverkiezing in Belgrado opgevolgd, door den keizer [illegible] is goedgekeurd, zoodat aan de herkiezing van *Kara Georgewitsch* geene zwarigheid meer in den weg staat. Tevens verneemt men uit St. Petersburg, dat Zijne Majesteit de keizer in den aanstaanden herfst Berlijn bezoeken en de manoeuvres der kavallerie zal bijwonen. Men hecht groot gewigt aan dit bezoek, en meent het [illegible] te moeten beschouwen als het bewijs eener herstelling der vriendschappelijke betrekkingen, en als een gunstig voorteeken voor de toekomst. ([illegible] Z.)

Uit Westfalen, 22 *juli*. Naar ik uit goede bronnen verneem, moet het ministerie van justitie op last des konings tot eene geheele en spoedige hervorming van het Pruissische regtswezen besloten zijn [illegible] regtbanken [illegible] monarchie [illegible] hebben toegezonden, om afgevaardigden te kiezen voor eene vergadering van regtsgeleerden, welke nog in dezen zomer in de hoofdstad van iedere provincie gehouden zal worden, en welke over voorstellen voor de uitvoering van het grootsche werk zullen raadplegen. Dat de nieuwe wetgeving aan de beginselen van openbaar-

[illegible] en mondelinge behandeling zal uitgaan, is bij de algemeene volkstemming niet te betwijfelen, en vindt ook bevestiging in de omstandigheid, dat de minister van justitie, reeds voor geruimen tijd, aan alle voorzitters der regtbanken hun gevoelen deswege heeft ingeroepen, welke ambtskleeding voor de regters bij openbare teregtzittingen het meest passende zijn zou. Mogen deze tijdingen zich bevestigen, en dat, naar het voorbeeld van Pruissen, de geheimzinnigheid en de lastige schrijverskraam eindelijk weder van den Duitschen bodem verdwijnen, waar zij sedert zoo vele eeuwen hun verderfelijken invloed hebben uitgeoefend!

(*Barm. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 27 *juli*. Heden morgen zijn alhier, per *Great Western* te Liverpool binnen, New-Yorksche berigten tot 14 dezer ontvangen. Zij bevatten geenerlei politiek nieuws. Er was een zeer vernielende brand in de stad Tall-River (Masachusetts) uitgebroken, waarbij het tolhuis, het postkantoor, de spaarbank, twee kerken, verscheidene boekdrukkerijen en nagenoeg 200 andere gebouwen, waaronder de pakhuizen van den groot- en klein-handel, waren in de asch gelegd.

— De dagbladen van Texas van den 24sten juni behelzen eene officiële proclamatie van den president *Houston*, gedagteekend van Washington 15 juni, aankondigende, dat tusschen Texas en Mexico een wapenstilstand is gesloten, voor gedurende den loop der, tusschen beide de landen aanhangige vredes-onderhandeling en (totdat) door den Britschen zaakgelastigde, aan de respectieve gouvernementen, formeel van een eventueel aannemen tot herwatting der vijandelijkheden zal zijn melding gedaan; wordende alle, over Texasche strijdkrachten bevel voerende, officieren gelast zich des overeenkomstig te gedragen.

FRANKRIJK.

Parijs, 27 *juli*. De regering heeft weder twee telegraaf-depêches bekend gemaakt, maar zij behelzen niets omtrent het bezetten of in het algemeen den toestand van Madrid. Integendeel maken zij gewag van een vruchteloozen aanval op Saragossa, waar de schutterij, die standvastig de regering blijft voorstaan, de troepen van den opstand heeft afgeslagen. Ziehier wat de depêches zeggen:

»*Bayonne*, 25 *juli*. Vijf duizend man van den generaal *Bayona* werden den 24sten in den omtrek van Madrid verwacht. — Volgens de jongste berigten was de regent den 16den te Cordova. — De gewezen afgevaardigde *Ortega* heeft, aan het hoofd eener kolonne gepronunceerden, die uit Opper-Arragon kwamen, den 21sten eene poging gedaan, om binnen Saragossa te dringen; hij is teruggedreven. Van wederzijde is bloed gestort.

»*Perpignan*, 25 *juli*. De brigadier *Ametler* was den 22sten te Fraga met 3000 man en acht stukken geschut; aanrukkende op Saragossa."

Onder deze berigten zegt het *Journal des Débats*:

»Wij zijn heden zonder tijdingen uit Madrid.

»Hetgeen wij gisteren over de blokkade van Saragossa door de insurgenten zeiden, verkrijgt een hoogen graad van gewigt door de tijdingen, welke men hierboven gelezen heeft. De blokkade is van nu aan een beleg, en een beleg, dat zich reeds op eene zeer ernstige wijze aankondigt. Maar de tijding van het den 22sten bij Madrid geleverde zal den 24sten te Saragossa aankomen, en gelukkiglijk een eind aan de bloedige worsteling maken, die den 21sten onder de muren dier stad begonnen is. Men mag zelfs hopen, dat het gezond gedeelte der schutterij en der bevolking, reeds vóór dien tijd, de Esparteristische bewindhebbers noodzaken zal, om eindelijk aan de algemeene beweging van Spanje toe te geven.

»Gisteren zeiden wij, dat de gematigde partij, die tegenwoordig in de schutterij van Barcelona de meerderheid heeft, het benoemen eener andere junta vorderde, uit hoofde van den openlijk door de tegenwoordige aan den dag gelegden geest van partijdigheid voor de heethoofdige denkwijs, en van den weerstand welken zij tegen den minister *Serrano* getoond heeft in een uiterst hevig vertoog tegen die benoeming van gematigde uitgeweken en onderscheiden ambtenaren. De schutters kwamen den 20sten, 's avonds op het plein van San Jayme bijeen, op hetwelk het stadhuis gelegen is, waar de junta hare zittingen houdt. Er werd eene deputatie benoemd, om van de junta te gaan vorderen, dat zij hare ambtsmagt zou afleggen; maar de junta heeft wederstand geboden. Zij was van de beweging, welke men tegen haar voorbereidde, volkomen wel onderrigt en deed zich door heethoofden, die tot alles bereid waren, bewaken. Ook waren de afgevaardigden der schutterij niet zoodra het stadhuis binnen getreden, of zij werden op bevel der junta gearresteerd en onder sterk geleide naar de citadel gebragt. Voorts, de junta heeft eene militaire commissie aangesteld, belast om vonnis te vellen en te doen fusilleren een iegelijk, die inbreuk op haar souverein gezag zou maken. Die commissie bestaat uit officieren der schutterij, welke men onder de heethoofden gekozen heeft. Na die maatregelen van kracht, heeft de junta den 21sten eene proclamatie doen afkondigen, om den burgeren eensgezindheid en vertrouwen aan te prijzen. — De kalmte is hersteld, maar de rust is slechts schijnbaar en gisting blijft in de gemoederen woelen.

Parijs, 28 *juli*. Telegrafische depêches: *Madrid*, 25 *juli*. Het *Lopez*-ministerie heeft zich geconstitueerd. Al de troepen, die nabij de stad gelegerd waren, zijn dezelve binnengetrokken. De nationale garde is gisteren in den loop van den dag ontwapend geworden. De heer *Arguelles*, voogd der koningin, heeft zijne demissie genomen.

Perpignan, 26 *juli*. De *Rapin* is den 24sten in Barcelona binnengeloopen, komende van Valencia, alwaar men den 22sten, door de stoomboot *l'Elbe* wist, dat het Spaansche fregat *Cortez* en twee kleinere vaartuigen den 14den uit Algesiraz waren gestevend om Cadix te gaan blokkeren. — *Concha* was den 14den te Campillo, en trok *Espartero* te gemoet. — De eilanden Minorca en Ivica hebben zich met hunne garnizoenen gepronunciëerd.

— Uit Algiers schrijft men dd. 12 juli:

"Eene sterke kolonne trekt weder te velde en rukt heden of morgen uit Medeah. Zij neemt hare rigting naar het zuiden, en hare manoeuvres schijnen in verband te staan met die van de kolonne van Malianah en die van Mascara. Men heeft 1200 Arabische muilezels uit de provincie Medeah opgeëischt om de infanteristen en het water te dragen. Men schijnt voornemens te zijn verder op te rukken. Waarschijnlijk zal *Abd-el-Kader* in alle rigtingen vervolgd worden en zullen onze kolonnes hem des noods tot in woestijn vervolgen.

— De heer *Thiers* gaat voort al zijnen tijd aan de voleindiging zijner »geschiedenis van het keizerrijk" te wijden; hij heeft dezer dagen het zevende deel voltooid en het achtste begonnen; in den volgenden winter zal het geheele werk in het licht komen. De heer *Thiers* zal eerstdaags afreizen om eenige historische punten der Alpen te bezoeken; eerst later is hij voornemens naar Rijssel te gaan; van daar teruggekomen zal hij in staat zijn het geheele handschrift ter perse over te geven.

— Terwijl het Fransche kabinet zijn diplomatieke betrekkingen met Spanje weder zoekt aan te knoopen, verzekert men, dat Engeland tegen den val van *Espartero* zal protesteren. Men zegt dat de heer *Aston*, Engelsch gezant te Madrid, verklaard heeft, dat hij nadere instructiën van zijne regering gevraagd had nopens het gedrag, door hem in de tegenwoordige omstandigheden te houden.

— Tusschen eene deputatie der Madridsche gezagvoerders en den generaal *Narvaez* heeft eene conferentie plaats gehad. De, door de deputatie aangeboden voorwaarden, waren, dat Madrid zijne poorten zoude openen, dat de nationale garde minzaam zoude behandeld worden, dat er wegens de jongste gebeurtenissen geenerlei vervolgingen zoude worden benoemd, van welke het voorzitterschap aan den generaal *Aspiroz* zou worden opgedragen.

De voorwaarden zijn in eene conferencie ter beraadslaging genomen; het schijnt dat de generaal *Narvaez* vóór alles, de afdanking der nationale garde en de afzetting der municipaliteit heeft geëischt; en hij heeft er bijgevoegd, dat hij niet in Madrid zou binnen trekken, dan wanneer de stad haar gewoon aanzien hernomen zou hebben, dat is te zeggen, wanneer de barikaden zouden weggeruimd en de grachten gedempt zijn.

— De *National* ziet met vermaak, dat het *Lopez*-ministerie eindelijk het bestuur der zaken heeft aanvaard, omdat het hoog tijd was, dat, te midden dezer bewegingen der krijgsmagt, zich een schijnsel van burgerlijk gezag vertoonde; doch, in weerwil der veerkracht en der volkomen welgezinde bedoelingen van dit voorloopig bewind, betoont de *National* zich weinig gerustgesteld wegens de gevolgen der overwinning; want in Spanje is niet, zoo als in Frankrijk, de natie één gelijkgeäard groot geheel, en Madrid heeft niet, zoo als Parijs, de magt der centralisatie. De kr[illegible] ontbreekt aan de uitvoering En waarom?

Omdat, dus vervolgt de *National*, omdat [illegible] schier-eiland niets van éénheid bezit; het is provinc[illegible] en municipaal; aan hetzelve gebeurt thans, wat e[illegible] gelukkiglijk aan ieder derwijze verdeeld grondgeb[illegible] te beurt valt; de krijgsmagt overheerscht het la[illegible] Als de belangen in tweespalt zijn; als nergens [illegible] middelpunt der ideeën bestaat, als zelfs de zeden e[illegible] gewoonten derwijze verschillenden onderscheiden zijn, dat er aan geene algemeene zamenvatting van handeling te denken is, zal altijd die magt, welk[illegible] eene georganisseerde en volgzame kracht ter hare[illegible] beschikking heeft, meester zijn van het bewind.

Parijs, 29 *juli*. Volgens de jongste berigten he[illegible] ook de stad Saragossa zich aan de gepronunciëer[illegible] overgegeven. Het berigt van binnenrukken van *Narvaez* te Madrid was den 25sten te Barcelona bekend.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 29 *juli*. Onder de talrijke leden van het genootschap, *Natura Artis Magistra*, was he[illegible] gesprek gisteren algemeen en met groote belangstellin[illegible] over het plaats gehad hebbende geval, dat een de[illegible] oppassers door den ratelslang aan den vinger gewon[illegible] was. Bij schriftelijke uitnoodiging hiertoe verzocht, onthielden wij ons voor het oogenblik hiervan te g[illegible] wagen, maar thans mogen wij het genoegen hebbe[illegible] te melden, dat, zoo onze ingewonnen berigten goe[illegible] zijn, de lijder, die zich in het gasthuis alhier bevind[illegible] in zoo gewenschten toestand is, dat men niet geloof[illegible] dat er eenige verdere gevolgen van de beet voor hem te duchten zullen zijn. — Men wil, dat de lijder zij[illegible] behoud voornamelijk te danken zou hebben aan d[illegible] tegenwoordigheid van geest van een der zich juist ter plaatse bevindende leden, die oogenblikkelijk den vinger stijf genoeg had afgebonden, om den loop van het bloed te stremmen en alle mededeeling van het venijn aan het verdere van het ligchaam te beletten.

's Gravenhage, 28 *juli*. Men verneemt, dat het beroep in cassatie van *J. C. van Stenis*, tegen het arrest van het provinciaal geregtshof van Zuid-Holland, waarbij dezelve schuldig verklaard is aan vergiftiging, nog voor de Kamer van vacantie van den Hoogen Raad in de maand augustus aanstaande, zal worden behandeld, en dat de heer mr. *L. A. Lichtenvelt*, raadsheer in den Hoogen Raad, het rapport in deze zaak zal uitbrengen.

's Gravenhage, 30 *juli*. Bij koninklijk besluit is bepaald, dat de vrijdom van zegel, verleend bij artikel 39, no. 2, der wet van 16 juni 1832 (*Staatsblad* no. 29), voor de mandaten of ordonnantiën van betaling en betaalsrollen van openbare autoriteiten, besturen en instellingen, niet meer dan tien gulden bedragende, ook zal genoten worden voor de op die stukken te stellen quitantiën.

— Ter gelegenheid van de thans plaats hebbende uitgifte der schatkist-biljetten, waarvan de creatie is geautoriseerd bij de wet van 19 juni 1843, en die ten deele reeds dadelijk tegen een bestemd tijdstip opgezegd en als zoodanig op den rug gestempeld zijn, zijn de ambtenaren der belastingen ter voldoening aan eene missive van Z. Exc. den minister van financiën van 5 juli jl., uitgenoodigd, om geene schatkist-biljetten in betaling aan te nemen, welke den stempel dragen van tegen eenen bepaalden tijd te zijn opgezegd.

— Aan Z. Exc. den minister van financiën is de vraag gedaan, of het zoogenaamde extrait d'absynthe voor de berekening van den accijns moet worden beschouwd als buitenlands gedistilleerd, dan wel als buitenlandsch likeur. Uit aanmerking, dat voor de berekening van den accijns als likeur wordt beschouwd zoodanig gedistilleerd, hetwelk, door de zich daarin bevindende vreemde bestanddeelen, onvatbaar is, om met den vochtweger te worden gewogen, en dat het evengenoemde extrait d'absynthe behoort onder de dranken, waarvan de sterkte door weging kan worden bepaald, heeft gemelde minister, bij resolutie van 4 dezer, verklaard, dat het extrait d'absynthe bij invoer moet worden beschouwd als buitenlandsch gedistilleerd.

— Ingevolge een koninklijk besluit van 23 februarij 1832, no. 1, is door den toenmaligen minister van binnenlandsche zaken aan de gouverneurs de last [illegible] gedragen, om, bij de toelating van aannemers en borgen tot aanbesteding van rijkswerken, op hunne geschiktheid voor de uitvoering van die werken, op hunne geldelijke middelen en gegoedheid naa[illegible]

...nig acht te slaan, en er is te dier tijd reeds door de gouverneurs bepaald geworden, dat de aannemers en borgen, ingeval het werk hun gegund werd, zouden verpligt zijn, de vereischte certificaten van goedheid en geschiktheid tot het volbrengen van zoodanig werk in te leveren. Dit voorschrift wordt, ondertusschen, ook bij het departement van oorlog gevolgd, en het is onlangs gebeurd, dat iemand, die als aannemer was toegelaten van eene algemeene verwing van 's rijks militaire gebouwen en zulks mede op grond van een door het betrokken plaatselijk bestuur afgegeven certificaat, dat de aannemer als genoegzaam solvabel bekend stond, om het door hem aangenomen en het hierboven genoemd werk ten uitvoer te kunnen brengen, zeer kort daarna wegens [illegible] is gearresteerd geworden. Deze omstandigheid bewijst, hoe weinig aan zulke certificaten gehecht kan worden, wanneer dezelve, zonder genoegzame kennis deswege te bezitten, worden afgegeven, en hoe vele ongelegenheden moeten voortspruiten, indien, in het geval, dat er een aannemer den aanbesteder geheel onbekend is, de vereischte goedheid van denzelven alleen door middel van zoodanige certificaten kan blijken. Ter voldoening aan het verlangen van Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, die door deszelfs ambtgenoot met het voorgevallene is bekend gemaakt, is de aandacht der stedelijke en plaatselijke besturen op deze aangelegenheid gevestigd, met verzoek, om, voor zoo veel in hen is, bij het afgeven van de bedoelde certificaten van geschiktheid aan aannemers van rijks of provinciale werken, de meest mogelijke zorg en naauwkeurigheid in acht te nemen

— Bij Zr. Ms. besluit van 25 junij jl. zijn een aantal gestichten voor krankzinnigen in het rijk aangewezen, als zijnde deze of gene der bij de wet van 29 mei 1841 omschreven cathegoriën te behooren. Het is gebleken, dat hier en daar bijzondere woonhuizen worden gevonden, waarin meer dan één krankzinnige, anders dan hunne bloedverwanten of aangehuwden, worden verpleegd, en die dus vallen in de toepassing van het [illegible] van artikel 2 der voormelde wet, zonder dat daarvan de bij die wet gevorderde aangifte was gedaan, en zulks, eensdeels, ten gevolge van het verkeerde begrip, alsof die wetsbepaling alleen *dan* zou moeten werken, wanneer tot de plaatsing van zoodanige krankzinnigen door den regter magtiging verleend is, en dat dit het geval niet zoude zijn, wanneer men ten hunnen aanzien geene regterlijke magtiging bezat, en anderdeels, omdat men personen, die niet volstrekt razend zijn, beschouwde als niet in de toepassing der wet van 29 mei 1841 te vallen, met voorbijzien dus van het bepaalde bij artikel 1 dier wet, dat daarbij onder krankzinnigen worden verstaan allen, die van het geheel of gedeeltelijk vrije gebruik van hunne verstandelijke vermogens beroofd zijn. Zoodanige verkeerde begrippen zouden kunnen leiden tot het voortdurend aanwezen of het ontstaan van clandestine gestichten voor krankzinnigen, welke de wetgever juist heeft willen verhinderen. De getrouwe naleving der meergemelde wet vordert, dat daarop ten strengste worde toegezien, en, naar aanleiding van eene daartoe strekkende aanbeveling des ministers van binnenlandsche zaken, zijn de gemeentebesturen derhalve verzocht, om naauwkeurig tegen het bestaan of de oprigting van zulke niet erkende gestichten voor krankzinnigen te waken, en daarbij inzonderheid te letten op de duidelijke letter van artikel 1 der wet, en om, bij ontdekking van zoodanige ongeoorloofde gestichten, daarvan onmiddelijk, onder bijvoeging van hunne consideratiën, aan de gouverneurs kennis te geven.

— Men verneemt, dat de toepassing der wet op de personele belasting, van 24 april ll. (*Staatsblad* no. ..), voor zoo veel vijfden en zesden grondslag aangaat, tot onderscheiden vragen heeft aanleiding gegeven, wier beantwoording, voor zoo verre die van algemeen belang kan zijn, bij circulaire van Z. Exc. den minister van financiën, aan de heeren gouverneurs is medegedeeld. Wij laten deze vragen en de daarop gegevene antwoorden, hier volgen:

Vraag I. Welk regt moet, naar artikel 16, § 2, alinea 6, der wet voldaan worden, voor de jagers, die uitsluitend voor de jagt gehouden worden, en is dat regt ook verschuldigd voor de zoogenaamde *wildschieters*, die bij besluit des konings van den 19den januarij 1835, no. 83, van de personele belasting zijn vrijgesteld, doch voor welke de acten slechts kunnen worden verkregen door den opper-houtvester en de onder denzelven staande ambtenaren?

Antwoord: Wegens ieder der bedoelde jagers moet een vast regt van *f* 15 betaald worden, en daaronder moeten ook begrepen worden de wildschieters, voor welke tot dusverre de vrijstelling, bij evengemeld besluit bepaald, heeft kunnen worden ingeroepen.

II. Moeten de artsen, meerdere paarden houdende dan het getal, waarvoor zij alleen regt hebben van in de 2de klasse te worden begrepen; voor de bedienden, in § 5 van artikel 16 bedoeld, bijaldien zij enkel stalwerk verrigten, naar de 1ste klasse worden aangeslagen?

A. Neen, ten ware zij tevens bij die staldienst ook tot koetsiers of andere persoonlijke diensten werden gebezigd.

III. Hoe moeten de bedienden van artsen, bedoeld bij letter *a*, § 5 van artikel 16, welke hunne meesters in een rijtuig rondrijden, worden beschouwd?

A. Daar de bedoelde bedienden zich niet tot de bloote staldienst bepalen, zoo als die omschreven is in voorschreven paragraaf, maar nog *andere persoonlijke* diensten verrigten, moeten zij, naar het bepaalde bij de 2de zinsnede van lett. *b* van § 5 voormeld, als dienstboden der 1ste klasse worden aangemerkt.

IV. Hoe moeten worden aangeslagen de stalhouders- of huurkoetsiers-knechts, welke artsen, die paarden in vaste huur hebben, in voege als in de vorige vraag bedoeld bedienen?

A. In de *eerste* klasse, vermits de hiertoe betrekkelijke bepaling, voorkomende in § 2 van artikel 16, geene verandering heeft ondergaan.

V. Behoort de aanslag, voor den 5den grondslag, 4de klasse, zich ook uit te strekken tot de landbouwers, vallende in de gunstige bepaling van artikel 18, § 1, wanneer deze paarden der 3de klasse, 2de soort gebruiken.

A. Daar de wet in art. 16, § 5, lett. *d* (art. 7 der wet), alleen spreekt van landbouwers, *niet* vallende in de bedoelde gunstige bepaling, zijn de overigen daarvan uitgesloten.

VI. Is de gunstige bepaling van lett. *b*, § 5 van art. 16, van toepassing op *alle* personen, die de bij hen in gebruik zijnde één of twee paarden, waarvoor zij het regt naar de 1ste klasse betalen, hoofdzakelijk bezigen, om, in het belang hunner beroepen, markten te bezoeken of bij kalanten rond te reizen?

A. De wet, deze gunstige bepaling niet verder uitgestrekt hebbende dan tot de *fabrijkanten, trafijkanten, werkbazen, slagters* en *grutters*, kunnen gevolgelijk deze *alleen* die bepaling inroepen.

VII. Moet, in verband met art. 18, § 3, van een van een werkbode, gebezigd als bij lett. *b* van § 5 van art. 16 is bedoeld, het regt enkel naar de vierde, dan wel naar de derde en vierde klasse tevens worden geheven?

A. Voor de bedoelde werkboden kan niet anders dan één regt van *drie gulden* worden gevorderd.

VIII. Brengt het woord *voortdurend* (voorkomende in art. 16, §. 5, lett. *c*), mede, dat een werkbode, in dienst van een persoon, niet vallende in de gunstige bepaling van art. 18, § 1, welke *bij afwisseling* in zijns meesters bedrijf en tot den tuin-arbeid, bij voormelde § bedoeld, gebezigd wordt, slechts als *werkbode* moet worden aangeslagen?

A. Onder het woord *voortdurend* moet worden verstaan *op den duur*, dat is: *niet voor eene enkele keer*, waaruit volgt, dat, in het voorgestelde geval, de aanslag als *tuin-bediende* naar de vierde klasse geschieden moet.

IX. Hoe moet worden opgevat de bepaling van § 6 van artikel 16 der wet, volgens welke de tijdelijke en afwisselende aanwezigheid van een der leden des gezins de naar de vijfde klasse belastbare huisbewaarders en huisbewaarsters niet met dienstboden der eerste klasse doet gelijkstellen?

A. Aangezien de tijdelijke of afwisselende aanwezigheid van een of meerder leden van het gezin de huisbewaarders of huisbewaarsters niet van derzelver aard of eigenlijke en voorname bestemming kan doen veranderen, noch in de klasse der werkelijke dienstboden kan doen rangschikken, behoeft de tijdelijke of afwisselende aanwezigheid van meer dan een lid des gezins, den belastingschuldige, indien slechts zijn gezin zelfs duurzaam afwezig is, niet te versteken van de gunstige bepaling der wet.

X. Moet een oppasser, het paard en rijtuig van een arts verzorgende en overigens vallende in de omschrijving van lett. *c*. van art. 19, beschouwd worden te behooren tot de vierde klasse van dienstboden?

A. Terwijl de vrijstelling wegens *oppassers* en *bodschaploopers*, in artikel 19, letter *c*, der wet toegekend, niet is vervallen, bestaat er geen grond, om de resolutie van den 15den julij 1834, no. 63, ook niet al nog van toepassing te houden, en hen derhalve de vrijdom bij letter *c* van artikel 19 vastgesteld, zoowel voor staldienst als voor *huiselijke dienst* verrigtende *oppassers* steeds worden toegekend.

XI. Kan de vrijstelling, bij letter *k* van artikel 19 der wet bepaald, worden toegepast, wanneer in het aldaar omschreven geval, behalve eene vrouwelijke dienstbode, nog een in- of uitwonende vrouwelijke of mannelijke bediende der 4de klasse gehouden wordt?

A. Ja, vermits de wet vrijstelling afhankelijk maakt van het houden van geene meerdere dienstboden; waaronder slechts *belastbare dienstboden der* 1ste *klasse* te verstaan zijn.

XII. Kan evengemelde vrijstelling worden ingeroepen door landbouwers, bedoeld bij artikel 18 § 1, die, behalve de *ééne* vrouwelijke bediende, nog een of meer vrouwelijke of mannelijke werkboden in dienst hebben?

A. Neen, daar de bedoelde landbouwers hunne gezamenlijke *werkboden*, belastbaar naar de 3de klasse, voor de huisselijke diensten kunnen bezigen, zonder dat de belasting te dier zake zal worden verhoogd, en zij dus, naar den geest der wet, kennelijk buiten den vrijdom vallen, welke ten opzigte der dienst boven is verleend, ten ware die meerdere dienstbare personen werom in de termen eener andere vrijstelling mogten vallen.

XIII. Hoe moet de wet voor den zesden grondslag worden toegepast op de boeren-wagens en dergelijke rijtuigen, wanneer de bok daarvan, *op metalen, reepen, schakels of kettingen zijn geplaatst?*

A. Volgens lett. *c* van art. 23 der wet (van 1843, art. 12) moeten de *rijtuigen*, opgehangen aan of rustende op ijzeren, koperen of andere metalen reepen, schakels of kettingen, of waarvan de *zittingen* met stalen of andere veeren zijn voorzien, worden beschouwd als rijtuigen, welke zelve of waarvan de zitbanken hangende of rustende zijn op veeren of riemen, of ook op andere veerkrachtige of rekkende ligchamen: zij behooren dus te worden gebragt tot zoodanige cathegorie, als waartoe de inrigting, de aard van het gebruik der rijtuigen of de stand der gebruikers aanleiding geeft.

Overigens moeten, volgens de resolutie van den 25sten april ll., no. 20 (no. 2, bladz. 4, boven aan), landbouwers, paarden gebruikende voor rijtuigen, waarvan *alleen* de *zittingen* met stalen of andere metalen veeren zijn voorzien, mits aan de overige vereischten van § 4 van art. 20 voldoende, niet naar lett. *a*, maar naar lett. *b* dier § worden aangeslagen.

XIV. Is het gebruik van paarden door landbouwende personen gebezigd voor rijtuigen, waarvan de zitbanken aan of op lederen riemen hangen, thans *al* dan *niet* belastbaar?

A. De wet van 1843 heeft hierin geen verandering gemaakt, en de resolutiën van den 23sten en den 26sten julij 1833, no. 142 en 28, blijven alzoo in volle kracht.

XV. Kan de vrijstelling, bij de resolutie van den 13den julij 1838, no. 89, toegekend, voor paarden gebezigd voor rijtuigen, die in ijzeren kettingen hangen, nog van toepassing worden beschouwd?

A. Neen, aangezien de wet van 1843 (art. 12) stellig en duidelijk het tegenovergestelde bepaald heeft.

Rotterdam, *28 julij*. Een treurig ongeluk, heden morgen omstreeks tien ure alhier voorgevallen, heeft alle weldenkenden met schrik en deelneming vervuld. Terwijl men, namelijk, aan de achterzijde eener suikerraffinaderij aan de Hoogstraat, op den hoek der Pottebakkerssteeg, aan den Groenendaal uitkomende, met het maken van belangrijke veranderingen bezig was, heeft eene beduidende instorting plaats gegrepen, waardoor de aldaar aanwezige mr. metselaar, een kundig en ijverig man, in den bloei der jaren, echtgenoot en vader, benevens een zijner ondersknechts op eene verschrikkelijke wijze van het leven zijn beroofd, terwijl twee andere werklieden merkelijk bezeerd zijn, en nog een ander ligtere wonden heeft bekomen. Behalve de reeds vermelde, is nog heden avond een ander werkman, die vermist werd, dood van onder de puinhoopen weggehaald.

Utrecht, *30 julij*. Op den 16den dezer is op den huize Henschoten nabij Woudenburg in 68-jarigen ouderdom onverwacht overleden, jhr. mr. *H. M. A. J. van Asch van Wijck*, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, staatsraad, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, oud-burgemeester dezer.

stad, lid van verschillende geleerde genootschappen, enz. De dood van dezen verdienstelijken staatsman en geleerde is werkelijk een groot verlies voor het vaderland. Wat hij als burgemeester voor deze stad al goeds en groots gedaan heeft, en wat hij als uitmuntend geschiedschrijver voor haren roem geschreven heeft, dat zal in geene eeuwen verloren gaan, maar, even als achting voor zijn braaf en beminnelijk karakter, voortleven in eene roemvolle gedachtenis.

† *Arnhem*, 4 *augustus*. Men meldt ons uit Zutphen, dat in den jongst verloopen nacht, tusschen zondag en maandag, aldaar brand ontstaan is in het huis van zekere *Meijer*, in de Larepoort, waardoor dit huis in de asch gelegd is. De brand zou bij tijds geblusch zijn en men geene verdere ongelukken daarbij te betreuren hebben. Als oorzaak van denzelven geeft men op het ontvlammen van tot bederving overgegaan hooi.

Ingezonden stukken.

Hoe men hier en daar oordeel velt.

Het *Weekblad van het Regt* heeft dezer dagen aangekondigd en eenigermate beoordeeld het stukje, onlangs te Groningen in het licht gegeven, onder den titel van: *Iets over bezuiniging in het Regtswezen van ons Vaderland*; en die beoordeeling is van zoodanigen aard, dat daarop niet wel kan worden gezwegen. In gewigtige zaken van algemeen belang behoort een bedaard onderzoek naar waarheid en regt niet tegengewerkt, maar bevorderd te worden.

De bedoelde korte beoordeeling bevat toestemming en goedkeuring, in zoo ver het *iets* strekt (en dit is de hoofdstrekking) ten betooge, dat eene ter sprake gebragte vermindering der bestaande provinciale hoven niet zoude leiden tot belangrijke bezuiniging; en van deze toestemming is het van belang acte te nemen, gelijk bij deze geschiedt. Maar laat ons nagaan, wat verder in die beoordeeling wordt gezegd.

I. »Het stukje bevat *niets nieuws* HOEGENAAMD." — Het werd ook, naar het ons voorkomt, niet geschreven om iets nieuws te berde te brengen. De bedoeling was slechts, de aandacht van der zake kundigen te vestigen op drie punten, bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in overweging gekomen, of namelijk, bij den bestaanden nood des vaderlands bezuiniging zoude kunnen worden daargesteld:

1o. door ineensmelting van verschillende hoven;

2o. door zamenvoeging van de arrondissements-regtbanken in de hoofdplaatsen met de hoven;

3o. door vermindering der bezoldiging van de regterlijke ambtenaren.

Maar is het ook wel waar, wat men ten dezen van het stukje zegt? Er wordt beweerd, dat, naar de grondwet, en zoolang die niet gewijzigd is, voor ieder ingedeeld hof eene criminele regtbank moet worden in de plaats gesteld, en dat daarom weinig bezuiniging zal worden verkregen door de voorgestelde ineensmelting. Bij vroegere gelegenheden was dit meermalen gezegd, het is waar, maar in lateren tijd, zoo het schijnt, uit het oog verloren. Er wordt verder *aangetoond*, dat de burgerpligt, om der justitie te dienste te staan met het geven van getuigenis der waarheid, of het leveren van berigt en bevinding, niet kan worden uitgebreid en vergroot, zonder voor den staat te kostbaar en voor de burgers te zwaar te worden, en de dienst der justitie zelve met aanmerkelijk nadeel te bedreigen; en dat dit een en ander in hooge mate het gevolg zoude worden, wanneer de ingedeelde hoven niet worden vervangen door criminele regtbanken. Is deze voordragt zoo oud en afgesleten? Of wat is het anders, dat tegen *nieuwe* overstaat? En kan het voorts niets als iets nieuws worden beschouwd, wanneer men beweert, zoo als het *iets* doet, dat de beregting der civiele appellen thans aan den staat *geen cent* kost? Ook wordt ter vereenvoudiging voorgesteld, de tusschen-procedure, waarbij de ten criminele verwezenen vooraf worden gesteld in staat van beschuldiging, af te schaffen, alsmede in correctionele zaken, evenmin als in criminele, hooger beroep toe te laten; en dit een en ander moge niet of minder nieuw zijn, daarom echter is het nog de aandacht op dit oogenblik niet onwaardig. Dan zoude men in deze ook eenige bevoegdheid bekomen, om te denken aan eene niet nieuwe taktiek, strekkende om de onbekendheid te bevorderen van geschriften, die zaken verkondigen, welke niet overal even aangenaam zijn te hooren.

II. Het stukje wil men niet onopgemerkt laten voorbijgaan, wordt in het *Weekblad* gezegd, omdat de schrijver de vraag *op een geheel verkeerd terrein brengt*, en daardoor het publiek op een dwaalspoor leidt, welks bewandeling tot de allernoodlottigste gevolgen zou kunnen voeren. Deze beschuldiging vordert wederlegging, omdat de schrijver van het »*Iets*" niet verdient, als een bedriegelijke gids te worden beschouwd. Het terrein is door den schrijver niet gekozen, het was bepaald door de beraadslagingen in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en die beraadslagingen waren uitgelokt, niet door eene algemeene vraag, of en in hoeverre onze regterlijke instellingen voor verbetering vatbaar zijn, maar door die of bij den nood des vaderlands in het regtswezen te bezuinigen viel. Het onderzoek betrof NB. den staat van begrooting der staats-uitgaven over de jaren 1844 en 1845. De vraag is dus gebleven op het terrein, waar zij reeds was, en geenszins overgebragt ter misleiding. Maar zoude de beschuldiging ook tegen den beschuldiger moeten worden gekeerd? Wat is nog, ook na het voorstel van den minister, om de provinciale hoven tot vijf te verminderen, en welk voorstel in de noordelijke provinciën nog niet bekend was, toen het *Iets* werd ter perse gegeven, wat is nu nog de hoofdvraag? Zeker niet, om, afgescheiden van de noodzakelijkheid om te bezuinigen, onze regterlijke instellingen te veranderen en te verbeteren. Die vraag alzoo afgescheiden en algemeen te behandelen, zoude thans, naar ons inzien, ook zeer ongepast en ontijdig zijn. Hoeveel anders, mede van zeer gewigtigen aard, is er, dat meer dringend daarstelling of herziening vordert? en hoe weinig ondervinding bestaat er nog bij den onbevooroordeelde ten aanzien der deugdelijkheid of ondeugdelijkheid van ons justitiëel gebouw? Daarenboven, hoe onstaatkundig zoude het zijn, bij de tegenwoordige gesteldheid van het vaderland, zonder bijzondere aanleidende oorzaak vragen op te werpen, die voor eenige deelen van het staatsligchaam de vraag van *zijn of niet-zijn* insluiten? In verband dan tot bezuiniging werd het onderwerp behandeld bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal. In datzelfde verband wordt de vraag onderzocht door den schrijver van het *Iets*, en in volkomen gelijk verband is het, zoo wij wel onderrigt zijn, dat later door den minister het bekende voorstel is gedaan. En, evenwel, de beschuldiging van overbrenging der vraag op een verkeerd terrein!

III. »De dwalingen van den schrijver," zegt verder de beoordeelaar, »waartegen wij waarschuwen moeten, »is daarin gelegen, dat hij redeneert uit een geheel »verkeerd beginsel: want om te bezuinigen, alléén om »voor den staat *geld te winnen*, moet de justitie niet »hervormd worden." Maar het is onwaar, dat de schrijver uit dat beginsel heeft geredeneerd. Integendeel beweert hij op meer dan ééne plaats, dat iedere regterlijke organisatie, die in overeenstemming is met den geest des tijds, kostbaar moet zijn uit den aard der zaak; en hij vraagt, of de te wachten bezuinigingen wel belangrijk genoeg zouden zijn, om een pas daargesteld gebouw zoo zeer te schokken. Men zie dit bladz. 2, 11, 12 en 20.

De schrijver van het *Iets* is ook geen onbepaald voorstander van het tegenwoordig stelsel. Ter vereenvoudiging en bezuiniging prijst hij, zoowals wij reeds boven zeiden, zelfs de afschaffing aan van het appel in correctionele zaken, alsmede van het vooraf stellen in staat van beschuldiging der crimineel verdachten, welk laatste hij ook, met opgave van redenen, beschouwt als een niet gelukkig overblijfsel van de Fransche procedure. Maar de schrijver vordert *ontzag voor eenen grondwettigen regel*, en dat die *regel* blijve boven de *uitzonderingen*; en verder, dat bij aanwending der uitzonderingen, door het daarstellen van criminele regtbanken, ook bij de grondwet aangewezen, worde voorzien in het belang der burgers en der justitie-zelve, en dat daardoor het grondwettig regt der kleine provinciën op eigene regtspraak in strafzaken worde gehandhaafd.

IV. »Het denkbeeld om de beregting van de cri»minele zaken voor het geheele land over te laten aan »vijf hoven, is in ons oog zeer uitvoerbaar," zegt nog de beoordeelaar van het *iets* en geeft te kennen, dat hij dit te zijner tijd zal betoogen. Steller dezes, die het met den schrijver der beoordeelde brochure, op weinig na, geheel eens is, houdt het met dien schrijver voor onmogelijk, en ziet daarom met belangstelling dat betoog te gemoet. De zaak is gewigtig en verdient eene bedaarde, grondige en niet magtspreukige behandeling.

Beursberigt.

Effecten-societeit, ten half 5 ure,
Zondag, 30 juli.

Integralen $53\frac{7}{16}$. Handelmaatschappij. 135[...] dions $18\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$. Onbepaalde dito $16\frac{1}{4}$, [...] $26\frac{13}{16}$, $\frac{7}{8}$ $27\frac{1}{8}$. Mexic. van 100 £ $32\frac{1}{4}$.

Hollandsche fondsen onveranderd. Van [...] waren Spaansche bij vrij levendigen handel, [...]liger. Mexikaansche vervolgden hunne voorui[...] beweging; er is daarin een belangrijke post à [...] hooger dan gisteren verhandeld.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 31 Juli 3 El 5 Palm 8 duim; gew. 5 Duim; [...]

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdr[...]